

УДК 630.4

СЕЗОННИЙ РОЗВИТОК ЗАХІДНОГО ТРАВНЕВОГО ХРУЩА У ЛІСАХ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Искоростенський В. В., магістрант,

Андрєєва О. Ю., к.с-г.н, доцент ЖНАЕУ, м. Житомир

Яйця травневого хруща були виявлені при розкопуванні ґрунту з середини травня до початку червня.

Новонароджені личинки травневого хруща були знайдені нами на початку червня. Ці личинки живилися корінням трав'янистої рослинності та гумусом. У розвитку личинки проходили III віки. У міру розвитку личинок їхні розміри збільшувалися.

Так, середня ширина головної капсули личинок I віку становила 2,5 мм, довжина головної капсули – 1,5 мм, а довжина тіла – 1,0–2,8 см.

Середня ширина головної капсули личинок II віку становила 4,0 мм, довжина головної капсули – 2,5 мм, а довжина тіла – 3,8 см.

Середня ширина головної капсули личинок III віку становила 6,5 мм, довжина головної капсули – 4,0 мм, а довжина тіла – 6,5 см.

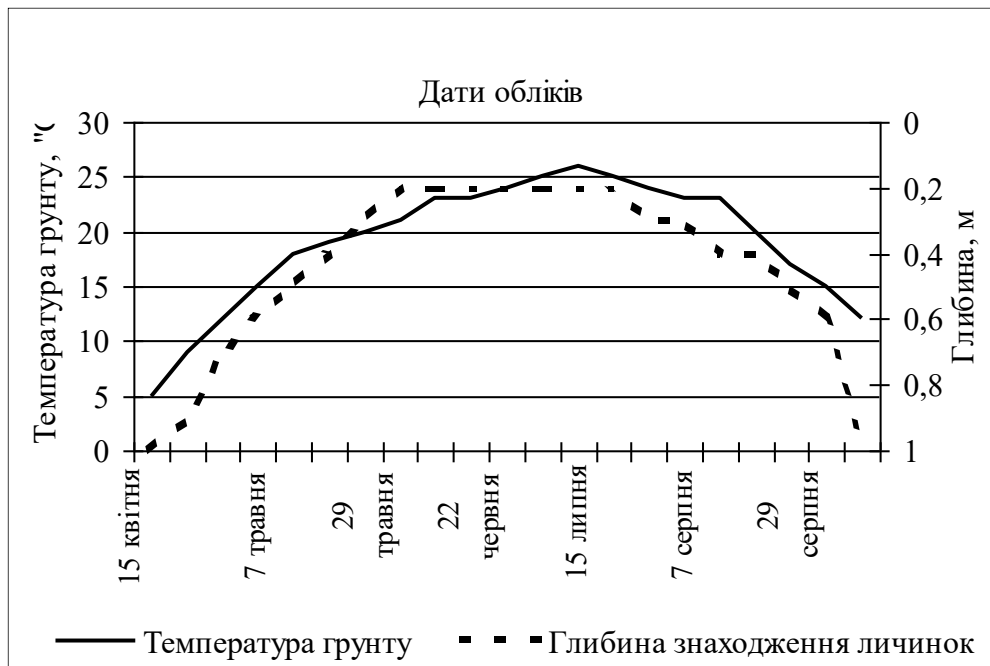

Рис. 1. Розташування личинок західного травневого хруща у ґрунті протягом вегетаційного сезону (температура ґрунту – за даними м/с Коростень)

Результати щотижневих обліків личинок західного травневого хруща у ґрунті протягом вегетаційного сезону подано на рис. 1.

Можна помітити, що у міру прогрівання ґрунту навесні переважна частка личинок переміщувалася у верхні шари (див. рис. 1). Проте навіть при прогріванні ґрунту понад 25 °С у липні личинки не піднімалися вище, ніж на глибину 20 см. Це пов'язане з тим, що основна частка коріння розташована саме на такій глибині, а також із тим, що у міру наближення до поверхні зменшується вологість ґрунту, що є несприятливим для личинок. Уже з другої половини серпня личинки починали спускатися у глибші шари ґрунту, а у вересні більша їх частина була зосереджена на глибині 0,8–1 м.

У цей самий період відбувалося линяння личинок першого віку на другий, а другого – на третій. Личинки II та III віків живилися корінням сосни, причому старші особини пошкоджували товстіші корені.

Личинки заляльковувалися у камерах із ґрунту. Розвиток лялечок тривав близько двох тижнів.

При розкопуваннях ґрунту у серпні ми знаходили лялечок і жуків, наприкінці вересня з усіх життєздатних лялечок вийшли жуки, які залишилися зимувати у ґрунті.

Встановлено, що розвиток західного травневого хруща триває 4 роки. Личинки знаходяться у верхніх шарах ґрунту протягом більшої частини вегетаційного періоду. Це надає можливість застосовувати механічні й хімічні способи захисту рослин.

Таким чином, дослідження особливостей сезонного розвитку західного травневого хруща в умовах Житомирської області свідчить, що його терміни мало відрізняються від відомих із літературних джерел.

Найбільш мінливими за роками можуть бути терміни початку льоту жуків, оскільки терміни початку вегетації рослин є найбільш мінливими в умовах помірного клімату. Так, за даними м/с Коростень, у регіоні досліджень середня місячна температура повітря у березні може становити від -8,3 °С до 2,8 °С, у квітні – від 1,3 до 12,4 °С, у травні – від 10,8 до 18,0 °С.